

UPOZNAVANJE
EVROPSKE
UNIJE

Obrazovanje i
osposobljavanje

—
Ključ za
budućnost

Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport

Ulaganje u obrazovanje i osposobljavanje od suštinskog je značaja za pospješivanje ličnog razvoja mladih ljudi i njihovih izgleda za posao.

UPOZNAVANJE EVROPSKE UNIJE

*Ova publikacija je dio serije publikacija kojom se
objašnjava šta EU radi u različitim oblastima politike,
zašto se EU zalaže i koji su rezultati*

Ovu publikaciju možete naći na sajtu:

http://europa.eu/pol/index_en.htm

<http://europa.eu/!bY34KD>

Kako funkcioniše EU
Evropa u 12 lekcija
Evropa 2020: Strategija za rast Evrope
Osnivači Evropske unije

Poljoprivreda
Bankarstvo i finansije
Granice i bezbjednost
Budžet
Klimatske akcije
Konkurencija
Potrošači
Kultura i audiovizuelno
Običaji
Digitalna agenda
Ekonomika i monetarna unija i euro
Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport ✖
Zapošljavanje i socijalna pitanja
Energetika
Proširenje
Preduzeća
Životna sredina
Borba protiv prevara
Bezbjednost hrane
Spoljni poslovi i bezbjednosna politika
Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Unutrašnje tržište
Međunarodna saradnja i razvoj
Pravda, osnovna prava i ravnopravnost
Pomorstvo i ribolov
Migracije i azil
Javno zdravlje
Regionalna politika
Istraživanje i inovacije
Oporezivanje
Trgovina
Transport

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebno djelovanje na evropskom nivou	3
Kako funkcioniše EU po tom pitanju	6
Šta radi Evropska unija	10
Izgledi	16
Saznajte više	16

Upoznavanje Evropske unije: Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport

Evropska komisija
Generalni direktorat za komunikaciju
Informisanje građana
1049 Brisel
BELGIJA

Rukopis završen u novembru 2014.

Naslovna strana i slika na strani 2:
© Glowimages/Getty Images

16 str. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-42096-2
doi:10.2775/5364

Luksemburg: Služba za publikacije Evropske unije,
2014

© Evropska unija, 2014.
Umnožavanje dozvoljeno. Za svako korišćenje ili reprodukciju individualnih fotografija potrebna je dozvola nosioca.

Zašto nam je potrebno djelovanje na evropskom nivou

Obrazovanje i osposobljavanje – za Vašu budućnost – za našu budućnost

Za Vas: Ulaganje u obrazovanje i osposobljavanje ključ je za Vašu budućnost, naročito ako ste mlada osoba. Učenje drugog ili trećeg jezika ne samo da će Vam olakšati upoznavanje drugih zemalja, njihovih ljudi i drugačijih načina života već Vam, takođe, može omogućiti da studirate ili da se osposobljavate u inostranstvu i da poboljšate svoje izgleda za dobro plaćen posao koji će Vas ispunjavati u budućnosti. Studije su pokazale da visokokvalifikovane osobe imaju dvostruko veće šanse za zapošljavanje i skoro tri puta veće šanse da zarađuju iznad prosječne zarade od niskokvalifikovanih osoba.

Za Vašu zemlju: U svijetu koji postaje sve više međuzavisan, nacionalne privrede ostvariće svoj puni potencijal samo ako se oslanjaju na jake sisteme obrazovanja i osposobljavanja. Zemlja koja pametno ulaže u obrazovanje i osposobljavanje, napredovaće u oblastima poslovanja, nauke i umjetnosti. Šta više, obezbjeđivanjem mogućnosti obrazovanja za sve pomaže se osiguravanju socijalne pravde i socijalne kohezije.

Obrazovanje je imalo ključnu ulogu za procvat klasične grčke civilizacije

Da li znate?

Kod 20 % Evropljana osnovne vještine kao što su pismenost i računanje su na niskom nivou, zbog čega im je teško da pristupe tržištu rada i da u potpunosti učestvuju u društvu.

Za Evropu: Naš uspjeh na konkurentnom globalnom tržištu oslanja se na kvalifikovanu radnu snagu koja proizvodi odlične i inovativne proizvode i usluge. Ali u obrazovanju leži mnogo više od ekonomskih rezultata: kultura demokratije u Evropi može da napreduje samo ako je svako od nas svjestan svojih građanskih prava i obaveza. Aktivno građanstvo treba da se podučava i uči kod kuće, u školi i van nje.

Erasmus+

S obzirom na ključnu ulogu obrazovanja za buduće blagostanje građana, nacija i Evrope u cjelini, EU je razvila ambiciozan program: Erasmus+. Cilj ovog programa je pospješivanje ličnog razvoja ljudi i njihovih izgleda za posao. Program podržava sve sektore obrazovanja i osposobljavanja, kao i neformalno učenje za mlade, volontiranje i amaterski sport. Zamjenjuje nekoliko prethodnih programa, i donosi usklađenu i pojednostavljenu primjenu pravila i postupaka.

Od 1987. godine, više od 3 miliona studenata sa visokim obrazovanjem imalo je koristi od bespovratnih sredstava Erasmusa. Erasmus+ značajno je povećao finansiranje sredstvima EU. Cilj programa je da podrži još 4 miliona mladih ljudi, studenata i odraslih osoba u periodu između 2014. i 2020. godine kako bi stekli iskustvo i vještine učenjem, osposobljavanjem, učestvovanjem u omladinskim razmjenama ili volontiranjem u inostranstvu. Takođe, njime se značajno povećavaju mogućnosti saradnje između obrazovnih institucija ili omladinskih organizacija, kao i između svijeta obrazovanja i poslovnog svijeta.

Alarmantne brojke – kvalifikacijski jaz

Globalna ekonomska kriza razotkrila je strukturne slabosti koje nose ozbiljne posljedice po milione ljudi. Stopa nezaposlenosti mladih veća je od 20% za EU u cjelini, a iznad 50% je u nekim državama članicama. Međutim, globalna kriza nije jedini uzrok nezaposlenosti. Oskudno obrazovanje i nedostatak vještina, takođe, doprinose nezaposlenosti.

Da li znate?

Nemogućnost čitanja i pisanja ne samo da uništava živote, već donosi ogromne troškove društvu. Troškovi nepismenosti – samo u razvijenim zemljama – iznose više od 500 000 000 000 € (500 milijardi) godišnje.

Oko 20% mladih ljudi u EU ne stekne minimalni nivo osnovnih vještina u čitanju, matematici i nauci. Šest miliona napusti obrazovanje i osposobljavanje nakon završene srednje škole ili nižeg nivoa obrazovanja. Možete zamisliti uticaj ovih nedostataka: nedavno istraživanje otkrilo je da se samo jedna od dvije niskokvalifikovane odrasle osobe zapošljava, dok je stopa zaposlenosti znatno veća za visokokvalifikovane odrasle osobe.

Da li to znači da je sticanje kvalifikacija najbolji put za dobijanja posla? Svakako je najsigurniji. Mnogi poslodavci očajnički traže kvalifikovane radnike. Jedan od tri poslodavca ima poteškoća u pronalaženju ljudi sa odgovarajućim vještinama. Ovo posebno važi za najinovativnije privredne sektore, u kojima postoje na hiljade slobodnih radnih mjesta u oblastima inženjeringa, nauke i tehnologije.

Nesklad između vještina koje poslodavci traže i onih koje nude osobe koje traže posao naziva se kvalifikacijski jaz. Jedan je od najizraženijih problema s kojima se evropske zemlje suočavaju. Potrebno je premostiti taj jaz. Najbolji način za to je obrazovanje i osposobljavanje.

Penzioneri premošćavaju jaz

U sklopu evropskog projekta HEAR ME (Visoko-obrazovani penzioneri kao mentori osobama koje rano napuštaju školovanje) regrutovao je penzionere ili ljude koji su pred penzijom, a koji su željeli da rade sa mladim ljudima. Volonteri su pohađali niz kurseva o vještinama mentorstva. Penzioneri su zatim radili kao mentori i pružali pomoć i uputstva osobama koje su rano napustile školovanje i kojima je posebno potrebna pomoć u ostvarivanju svojih ciljeva obrazovanja i zapošljavanja.

Proizvođači se bore za kvalifikovane radnike.

Supsidijarnost u praksi: Što naučite kod kuće, ne morate učiti u školi.

Zajedničko rješavanje izazova

Milioni ljudi i organizacija uključeni su u proces učenja; od studenata, pripravnika i roditelja, do nastavnika, univerziteta, preduzeća i omladinskih organizacija, sve do vlada i EU. Kako mogu podijeliti svoje pojedinačne odgovornosti na pametan način?

Načelo supsidijarnosti daje neke smjernice. Ono podrazumijeva da odluke uvijek treba donositi što je moguće bliže ljudima na koje se te odluke odnose.

Odgovornosti u obrazovanju - šta Vi mislite?

Ko ima najvažniju ulogu u procesu obrazovanja i osposobljavanja? Vlade, škole, nastavnici ili roditelji?

Šta je sa lično Vašom ulogom?

U kojoj mjeri možete da odlučite gdje, kad i šta da učite?

Zbog toga je – prema ugovorima EU – svaka zemlja EU odgovorna za razvoj sopstvenih politika koje se odnose na obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Na nacionalnim vladama je da odluče o sadržaju podučavanja i organizaciji obrazovanja. Svaka vlada dalje može omogućiti da se pitanja obrazovanja rješavaju na regionalnom i lokalnom nivou. Mnoge odluke se, takođe, dalje povjeravaju univerzitetima, školama i institucijama za osposobljavanje. Neke od odluka sprovode omladinske organizacije.

Međutim, da bi cvjetalo, znanje mora da raste i da se širi, što uključuje prelaženje granica. Ovdje nastupa evropska dimenzija u politikama koje se odnose na obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Države članice mogu da unaprijede svoje politike učenjem iz međusobnih iskustava; studenti, šegrti, volonteri, nastavnici, omladinski radnici, škole, univerziteti i omladinske organizacije mogu da sarađuju preko granica. Saradnja na evropskom nivou neophodna je kako bi se svima stvorila najbolja okruženja za učenje i kako bi se prenijele visoke kvalifikacije.

S tim u vezi, programi saradnje u oblasti obrazovanja, osposobljavanja i mladih nalaze se na evropskoj agendi već dugi niz godina: Erasmus program usvojen je 1987. godine, a prvi evropski program za mlade ("Mladi za Evropu") 1988. godine. Međutim, tek su Ugovorom iz Mastrihta (1993) formalne evropske nadležnosti u oblasti obrazovanja, stručnog osposobljavanja i mladih unijete u osnivačke ugovore Unije.

Da li znate?

Sport je dodat kao nova nadležnost EU u Lisabonskom ugovoru (2009). Koliko je značajno imati pristup koji se odnosi na čitavu Evropu jasno je na primjeru promovisanja društvenih i ekonomskih koristi učešća u sportu i fizičkim aktivnostima, te suprotstavljanja prijetnjama u sportu kao što su namještanje utakmica, nasilje u vezi sa sportom ili doping. Razmjenom informacije na nivou EU pomaže se državama članicama da razviju efikasne politike za suočavanje sa takvim izazovima.

Kako funkcioniše EU po tom pitanju

EU je posvećena otvaranju vrata za široke poglede i mogućnosti kroz podršku koju daje politici koja se odnosi na obrazovanje, osposobljavanje i mlade.

Proširite vidike: učenje neprestano traje

"Život je učenje, kad prestanete učiti, umirete."
(Tom Klensi)

Učenje neprestano traje. Razgovarajući s nekim koga niste prije poznavali pruža Vam se šansa da učite o njegovim ili njenim stavovima, sklonostima itd.

Gotovo je nemoguće ne učiti. Pokušajte da izbjegnute učenje na samo sat vremena. Da li ste uspjeli?

Niste. Čak i kada pripremate ovaj eksperiment, moraćete da razmislite od kojih se aktivnosti treba suzdržati. Na taj ćete način – na osnovu ličnog iskustva – dobiti jasniju ideju o tome šta je učenje. Lično iskustvo najbolji je način učenja.

Učenje nije samo sjedjenje u učionici.

Ono je više od samog upijanja činjenica. Učenje je dio života.

U skladu s tim, EU promoviše širok i sveobuhvatan pristup učenju, koji obuhvata čitav spektar različitih metoda učenja i okruženja za učenje, uključujući neformalno, informalno i cjeloživotno učenje.

Neformalno učenje podrazumijeva učenje izvan formalnog školskog okruženja, a odvija se kroz organizovane aktivnosti koje uključuju neki oblik pomoći pri učenju, na primjer:

Učenjem o solidarnosti učimo o životu.

- strukturisano učenje putem interneta;
- osposobljavanje u okviru kompanije;
- volontiranje ili učešće u omladinskim razmjenama;
- programi za osobe koje rano napuštaju školovanje namijenjeni sticanju pismenosti ili radnih vještina.

Informalno učenje podrazumijeva učenje koje nije organizovano ili strukturisano u smislu ciljeva, vremena ili instrukcija. Ono obuhvata vještine stečene (ponekad nenamjerno) tokom života i kroz radno iskustvo. Na primjer:

- upravljanje projektima ili informatičke vještine stečene na radnom mjestu;
- jezici i međukulturne vještine stečene za vrijeme boravka u inostranstvu;
- društvene vještine stečene volontiranjem, kulturnim aktivnostima, sportovima ili kroz kućne aktivnosti (na primjer, briga o djetetu).

Učenje je dio života.

Cjeloživotno učenje podrazumijeva učenje novih stvari tokom života, posebno nakon završetka početnog formalnog obrazovanja. Zapamtite: nikada nije prekasno za učenje!

Cjeloživotno učenje za osobe sa intelektualnim smetnjama

Za osobe sa intelektualnim smetnjama, cjeloživotno učenje nije samo sticanje novih vještina. Ono im takođe pomaže da se uključe u društvo, da se mogu predstavljati i preuzeti veću kontrolu nad svojim svakodnevnim životom. Međutim, mnogi kursevi osposobljavanja nisu prilagođeni za osobe sa intelektualnim smetnjama. Nastavni materijali su često teški za čitanje i teško je razumjeti šta nastavnik govori.

Zbog toga su se organizacije iz mnogih država EU udružile i pokrenule projekat "Pathways". Učesnici su pripremili kurseve osposobljavanja, knjižice i internet alate u kojima je objašnjeno kako da informacije budu pristupačnije. Tim će se projektom osobama s intelektualnim smetnjama olakšati učestvovanje u cjeloživotnom učenju.

- EU podržava projekte saradnje između omladinskih organizacija u cijelom svijetu. Cilj tih projekata je unapređenje kvaliteta i priznavanje rada mladih, volonterstva i drugih neformalnih aktivnosti učenja u različitim regijama svijeta.
- Programom „Žan Mone“ ohrabruje se podučavanje, istraživanje i razmišljanje o evropskim integracijama u cijelom svijetu. Između 1990. i 2011. godine, programom „Žan Mone“ pomoglo se pokretanje oko 3 700 projekata u oblasti studija o evropskim integracijama, uključujući 165 evropskih Centara izuzetnosti „Žan Mone“, približno 880 čelnika univerziteta i gotovo 2 200 stalnih kurseva i evropskih modula. Program se sada sprovodi u 72 zemlje širom svijeta.

Promovisanje znanja o EU širom svijeta

„Aktivnosti programa „Žan Mone“ zaista su od presudne važnosti. Program iz ekonomije sada služi kao sredstvo za razvoj nastavnih planova povezanih sa EU, u okviru kojeg se pozivaju evropski akademici i praktičari ... i za promovisanje različitih aktivnosti za jačanje svijesti korejske javnosti o EU.“

Profesor Vusik Mun, vođa programa u okviru projekta „Žan Mone“ u području ekonomije EU na nacionalnom sveučilištu na Seoulu u Južnoj Koreji.

Otvorite vrata: saradnja sa svijetom

Evropa nije zatvorena - naročito kada je riječ o politikama koje se odnose na obrazovanja, osposobljavanja i mlade.

- EU podržava saradnju institucija visokog obrazovanja u cijelom svijetu u cilju razvoja i modernizacije institucija visokog obrazovanja u partnerskim državama. Partnerske institucije mogu biti odabrane u susjednim zemljama EU, na zapadnom Balkanu, u Rusiji, kao i regijama u Aziji, Latinskoj Americi i Africi.

EU ima sporednu ulogu

Države članice odgovorne su za sadržaj i organizaciju svojih sistema obrazovanja i stručnog osposobljavanja. EU poštuje različitost nacionalnih pravila i prioriteta i nema pravo da usklađuje nacionalna pravila i prioritete svojih država članica u tom području (članovi 165 i 166 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije).

Shodno tome, EU nije u poziciji da propisuje pravila politike koji se odnosi na obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Da li to znači da EU stoji sa strane i samo posmatra? Nipošto! EU ima jedinstvenu ulogu u evropskom procesu učenja kao koordinator, posrednik i savjetnik. EU podstiče saradnju između država članica i dopunjuje njihovo djelovanje. Šta to znači u praksi?

To, na primjer, znači da EU:

- **podržava** studente, doktorske kandidate, pripravnike, nastavnike, predavače da uče, podučavaju ili stiču radno iskustvo u inostranstvu, kao i mlade ljude da učestvuju u omladinskim razmjenama ili da volontiraju u inostranstvu;
- **podstiče** države članice na obnovu i modernizaciju svojih sistema obrazovanja i osposobljavanja i na razvoj politika za mlade kako bi se mogle spremnije suočiti s postojećim i budućim izazovima;
- **olakšava** integraciju ljudi na tržište rada, posebno putem stručnog obrazovanja i osposobljavanja;
- **promoviše** saradnju između vlada, univerziteta, fakulteta i škola, institucija za osposobljavanje i preduzeća, socijalnih partnera, mladih i organizacija civilnog društva.

Zašto sarađivati na nivou EU?

Saradnjom na nivou EU pomaže se evropskim zemljama da unaprijede svoje sisteme obrazovanja. Na taj se način omogućava da zemlje sarađuju i uče jedne od drugih razmjenom najboljih politika i praksa.

Saradnja na nivou EU: evropski semestar

Evropa 2020. je strategija EU za ekonomski rast i otvaranje novih radnih mjesta. Ona se temelji na evropskom semestru koji je pokrenut 2011. godine kao godišnji ciklus koordinacije ekonomske politike i dijaloga koji uključuje evropske institucije, vlade EU i nacionalne parlamente. Kao dio tog postupka, EU donosi **posebne preporuke za države** koje imaju za cilj da daju smjernice državama članicama kako da osiguraju konkurentnost i otvaranje novih radnih mjesta. Budući da su obrazovanje i osposobljavanje sve važniji za zaposlenost i ekonomski razvoj, posebne preporuke za zemlje, takođe, se bave - u značajnom i sve većem obimu - pitanjima koja se odnose na obrazovanje i osposobljavanje.

Saradnja na nivou EU: pregled stanja u području mobilnosti

Uz učešće država članica, EU je razvila pregled stanja u području mobilnosti. U pregledu stanja utvrđeno je pet ključnih faktora koji utiču na motivaciju mladih ljudi i sposobnost za studiranje ili osposobljavanje u inostranstvu. Čini se da među državama članicama postoje znatne razlike u podršci (od januara 2014.).

- *Njemačka, Belgija, Španija, Francuska i Italija pružaju najopsežnije informacije i smjernice o mogućnostima za mobilnost.*
- *Kipar, Luksemburg i dio Belgije u kojem se govori njemački jezik najviše ističu važnost učenja jezika u školama. To je često važan faktor prilikom odlučivanja o učenju, osposobljavanju ili radu u inostranstvu.*
- *Flamanski dio Belgije, Njemačka, Italija i Austrija ističu se po dobro razvijenoj finansijskoj podršci za studente u nepovoljnom položaju koji žele da uče ili da se osposobljavaju u inostranstvu.*

EU ima ambiciozne ciljeve

Svrha učenja je napredak. Isto važi i za politike koje se odnose na obrazovanje i osposobljavanje. Prema tome, kako bi izmjerili napredak, EU i njene države članice dogovorile su da će utvrditi sljedeća **mjerila koja treba postići do 2020. godine:**

- Udio 15-godišnjaka s nedovoljnim sposobnostima za čitanje, matematiku i nauku treba da bude ispod 15 %;
- Stope ranog napuštanja školovanja treba da budu ispod 10 %;

- najmanje 40 % mladih odraslih osoba treba da završi visoko obrazovanje;
- najmanje 20 % visokoobrazovanih osoba trebalo bi da dio studija ili osposobljavanja provede u inostranstvu.

Kakvo je stanje danas? Jesmo li na putu za ostvarenje ambicioznih ciljeva utvrđenih za 2020. godinu? Prema istraživanju PISA 2012, slika je raznolika.

Bez obzira na rezultate u određenim predmetima, ili određenim zemljama, preostaje još mnogo posla. Sve dok milioni mladih ljudi u EU imaju problema sa čitanjem, pisanjem i matematikom, ne možemo se opustiti.

*Estonija osigurava jednake mogućnosti za učenje
(na slici je estonska prijestonica Talin).*

Istraživanje PISA 2012

Program za međunarodnu procjenu studenata (PISA) istraživanje je koje u cijelom svijetu sprovodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Istraživanjem PISA procjenjuje se stepen do kojeg su 15-godišnjaci stekli ključno znanje i vještine iz matematike, čitanja i nauke. Prvo istraživanje sprovedeno je 2000. godine, i otad se ponavlja svake tri godine. U istraživanju programa PISA za 2012. godinu, učestvovala su sve 34 zemlje članice OECD, a i 31 partnerska zemlja i privreda. U nastavku su navedeni neki od rezultata.

EU se popravlja u čitanju i nauci!

EU je na putu da ostvari mjerila od manje od 15 % studenata s nedovoljnim sposobnostima do 2020.

Čitanje:

23,1 % u 2006. → 17,8 % u 2012.

Nauka:

20,3 % u 2006. → 16,6 % u 2012.

U matematici se zaostaje!

Prosječan udio studenata sa slabijim rezultatima iz matematike suštinski je ostao isti u istraživanju PISA za 2012. (22,1 %) u poređenju s istraživanjem PISA za 2009. (22,3 %).

Neke se države ističu!

Četiri države članice (Estonija, Finska, Poljska i Holandija) nalaze se među državama s najboljim rezultatima i sa stopom učenika sa slabijim rezultatima iz matematike ispod cilja EU od 15 %.

Estonija je najbolja s obzirom na postotak studenata sa slabijim rezultatima u matematici: samo 10,5 % (u poređenju sa 22,1 % u EU u cjelini).

Drugi znatno zaostaju!

U nekim državama članicama EU od polovine do trećine 15-godišnjaka ima rezultate na najnižem nivou istraživanja PISA.

Šta radi EU

EU ulaže 14,7 milijardi eura u Erasmus+, novi program EU za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za period 2014 –2020.

Erasmusom+ nastoje se povećati mogućnosti zapošljavanja i lični razvoj mladih ljudi. Zahvaljujući tom programu, naši sistemi obrazovanja, osposobljavanja i mladih mogu omogućiti podučavanje i učenje kojima ljudi stiču vještine koje su im potrebne na postojećem i budućem tržištu rada i u društvu.

Ako vas zanima finansiranje EU za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport, potrebne informacije naći ćete ovdje. Više informacija dostupno je u programskom vodiču za podnosiocima zahtjeva. Vodič za program i mnoštvo drugih informacija naći ćete na internet stranici Erasmus+ (<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>).

Erasmus+ ima tri ključne aktivnosti

- Ključna aktivnost 1. – Mobilnost u svrhu učenja: podrška za učenje, rad, učešće u omladinskim aktivnostima, podučavanje ili razvoj stručnih vještina i sposobnosti u inostranstvu;
- Ključna aktivnost 2. – Saradnja i partnerstvo: mogućnosti za partnerstva i saradnju između institucija za obrazovanje, osposobljavanje i mlade, te između svijeta obrazovanja i poslovnog svijeta;

- Ključna aktivnost 3. – Reforma politike: podrška procesima razmišljanja, dijaloga i izgradnje dokaza potrebnih za sprovođenje reformi politika i sistema u oblasti obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

Ključna aktivnost 1: Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

U ovom se odjeljku ističu mogućnosti Erasmus+ za sve vrste učenika i osoblja u organizacijama za obrazovanje, osposobljavanje i mlade.

Jeste li...

- ... student u visokom obrazovanju koji želi da studira ili da se osposobljava u inostranstvu?
- ... učesnik u stručnom obrazovanju ili osposobljavanju koji želi da proširi svoje vještine?
- ... mlada osoba koja želi da iskoristi mogućnosti omladinskih razmjena ili da volontira u inostranstvu?
- ... nastavnik, zaposleni ili mladi radnik koji želi da podučava ili da obučava druge u inostranstvu?

U tom slučaju u ovom ćete odjeljku možda naći informacije o novim mogućnostima koje vam se nude.

JEZICI ZA LJUDE U POKRETU

Što su Vam bolje jezičke vještine, to ćete imati više koristi od vremena provedenog u inostranstvu. Govorenje različitih jezika važan je aspekt većine aktivnosti za podsticanje mobilnosti. Ako ste student, volonter ili član osoblja na univerzitetu na najmanje dvomjesečnoj razmjeni ili pohađate stručno obrazovanje u inostranstvu najmanje mjesec, Erasmus+ nudi Vam mogućnost poboljšanja znanja jezika kojim ćete se koristiti za studiranje, rad ili volontiranje.

Nakon odobrenja zahtjeva za mobilnost, od Vas će se tražiti provjera jezičkih sposobnosti i ponudiće Vam se kurs jezika prije odlaska ili tokom boravka u inostranstvu. Obratite se matičnoj instituciji ili organizaciji kako biste saznali više o toj novoj mogućnosti koju nudi Erasmus+. Usavršite svoje znanje jezika i spremite se za pokret!

STUDENTI U VISOKOM OBRAZOVANJU

Razdoblja studiranja: studenti mogu provesti 3 do 12 mjeseci studirajući na univerzitetu ili fakultetu u drugoj državi.

Pripravnički staž: mogu, takođe, da odrade pripravnički staž na radnom mjestu u inostranstvu u trajanju od 2 do 12 mjeseci.

Osobe koje su nedavno diplomirale mogu da odrade pripravnički staž u inostranstvu u roku od godinu od diplomiranja. Planirajte unaprijed! Vaš univerzitet ili fakultet moraju da Vas odaberu za vrijeme posljednje godine studija.

Programom Erasmus+ podržava se i studiranje nekih evropskih studenata u ostatku svijeta i studenata iz ostatka svijeta u Evropi.

„Studiranje na drugom univerzitetu pomoglo mi je da proširim područje studiranja više nego ikad prije. Ali najbolje od svega bilo je to što sam upoznao mnogo ljudi s kojima ću sigurno raditi u budućnosti.”

Robert (UK) o studiranju industrijskog dizajna u periodu od 10 mjeseci na Tehnološkom fakultetu Delft u Holandiji.

ZAJMOVI ZA STUDENTE ZA MAGISTARSKÉ STUDIJE

Programom Erasmus+ podržavaju se novi pristupačni zajmovi kako bi se pomoglo studentima koji se odluče da pohađaju magistarske studije u drugim evropskim državama. Studenti mogu da apliciraju za povoljan zajam za kompletne magistarske studije u inostranstvu i mogu da uzmu zajam u iznosu do 12 000 eura za jednogodišnje studije ili do 18 000 eura za dvogodišnje studije.

ZAJEDNIČKE MAGISTARSKÉ DIPLOME

Erasmus+ nudi studentima na magistarskim studijama u cijelom svijetu priliku za stipendiju za zajedničke međunarodne studentske programe na visokom nivou koje univerziteti sprovode na osnovu partnerstva. Na kraju zajedničkoga magistarskog programa dobija se diploma koju zajedno izdaju sve ili neke od institucija koje su učestvovala. Više informacija možete dobiti od međunarodne kancelarije svoje ustanove visokog obrazovanja.

MOBILNOST U STRUČNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

Mobilnost u inostranstvu može biti od pomoći mladima u stručnom obrazovanju i osposobljavanju bi stekli vještine koje su im potrebne na današnjem konkurentnom tržištu rada.

Učenici u višim razredima stručnih škola, pripravnici i šegrti mogu završiti pripravnički staž ili šegrtovanje u inostranstvu u preduzeću domaćinu, na radnom mjestu (na primjer u NVO u ili javnoj organizaciji) ili u stručnoj školi, uz period učenja radeći u preduzeću. Pripravnički staž može trajati od dvije nedjelje do godinu.

© Fotolia/Ekaterina Pokrovsky

*Proširite svoje horizonte;
studirajte u inostranstvu.*

Steknite profesionalno iskustvo u državi poznatoj po umijeću na određenom području

Osim toga, osobe koje su nedavno diplomirale (odnosno bivši studenti/šegrti) mogu učestvovati u aktivnostima mobilnosti. Oni mogu obaviti pripravnički staž u inostranstvu u roku od godinu od sticanja diplome.

„Iskustvo mobilnosti nesumnjivo je koristilo mojoj karijeri. Bez njega ne bih bila dovoljno samouvjerena da se prijavim na takmičenje za mladog kuvara godine, a kamoli da pobijedim. Svima to toplo preporučujem. Moj put u Francusku bio je, i jeste do danas, jedno od mojih najljepših sjećanja.”

Debra (UK) o iskustvu pripravničkog staža u Lionu, u Francuskoj.

Ako želite da se prijavite, obratite se svojoj ustanovi za stručno obrazovanje i osposobljavanje.

MOBILNOST MLADIH: OMLADINSKE RAZMJENE I UČEŠĆE U EVROPSKOJ VOLONTERSKOJ SLUŽBI

Omladinskim razmjenama pomaže se mladim ljudima da steknu vještine kao što je upravljanje projektima i timski rad. Takvim mogućnostima izvan školskog okruženja omogućuje se grupama mladih ljudi da sprovedu strukturisane programe aktivnosti (kao što je mješavina radionica, vježbi, rasprava i igranja uloga) u drugoj državi u okviru ili izvan EU u trajanju do 21 dan.

Evropska volonterska služba nudi idealnu priliku mladim ljudima za razvoj ličnih i profesionalnih vještina doprinoseći, u periodu do 12 mjeseci, svakodnevnom radu organizacija u područjima kao što su socijalno staranje, životna sredina, programi neformalnog obrazovanja, IKT, kultura i mnogi drugi. To je, takođe, prilika da povećaju samopouzdanje, da se više uključe kao građani i da iskuse drugačiji način života. Volontiranje može da traje do godinu i učesnici mogu dobrovoljno da se jave kako bi podržali različite projekte, u okviru ili izvan Evropske unije.

Omladinske razmjene raspoložive su mladima između 13 i 30 godina starosti. Evropska volonterska služba na raspolaganju je mladima između 17 i 30 godina starosti.

„Za samo godinu rada za Evropsku volontersku službu naučila sam više nego ikad prije. Preporučujem volontersku službu svakome ko je bez predrasuda i ko želi da stekne iskustvo.”

Klara (Njemačka) o učešću u projektu za pomoć migrantima koji su nedavno stigli u Brisel, u Društveni centar "Jozef Svinen".

Ako želite da se prijavite, obratite se nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji.

MOBILNOST OSOBLJA I MLADIH LJUDI

Ako ste nastavnik ili radite u nekom preduzeću, možete da podučavate u nekoj ustanovi u inostranstvu i tako steknete novo profesionalno iskustvo, proširite mreže i pomognete u modernizaciji i internacionalizaciji evropskih sistema obrazovanja i osposobljavanja.

Nastavnici, ostalo osoblje i mladi radnici, takođe, mogu ići na osposobljavanje u inostranstvu, uključujući strukturisane kurseve, profesionalno orijentisane kurseve jezika, događanja u cilju osposobljavanja i učenja na radnom mjestu, kako bi stekli nova znanja i ideje koje se mogu primijeniti u praksi po povratku. Te aktivnosti mogu da traju od 2 dana do 2 mjeseca.

Ako želite da se prijavite, obratite se obrazovnoj ustanovi ili omladinskoj organizaciji za koju radite. Osoblje preduzeća mora da dobije poziv od ustanove visokog obrazovanja na kojoj planira da predaje.

Međunarodna strategija Univerziteta u Bonu obuhvata razmjenu mladih naučnika, studenata i administrativnog osoblja.

„Moje iskustvo sastojalo se od učenja na radnom mjestu u Savezu gluvih na Kipru u cilju učenja o njihovim aktivnostima i iskustvima... To mi je iskustvo omogućilo da bolje razumijem kiparsku kulturu gluvih, da unaprijedim svoje znanje znakovnoga jezika i da bolje razumijem proces učenja koji je potrebno primijeniti prilikom podučavanja gluvih osoba.”

Kristof (Francuska), instruktor znakovnog jezika, o učenju na radnom mjestu u Kipru.

Ključna aktivnost 2: podrška za saradnju i partnerstvo

Da li ste organizacija ili ustanova iz oblasti obrazovanja, osposobljavanja ili mladih, koja želi prekograničnu saradnju sa kolegama u istom ili drugim sektorima, ili s poslovnim svijetom, u cilju uvođenja inovacija ili modernizacije svoje prakse?

Da li ste preduzeće, istraživačka organizacija, regionalni organ, udruženje, socioekonomski partner ili NVO koja želi da sarađuje sa organizacijama ili institucijama iz oblasti obrazovanja, osposobljavanja ili mladih kako bi ojačali saradnju, prenijeli znanje i sproveli inovativne prakse?

U tom slučaju postoje različiti partnerski projekti u okviru programa Erasmus+ koji bi vam mogli biti zanimljivi.

STRATEŠKA PARTNERSTVA UNUTAR I IZMEĐU PODRUČJA OBRAZOVANJA, OSPOSABLJAVANJA I MLADIH, KAO I SA POSLOVNIM SVIJETOM

Strateška partnerstva nastoje da razvijaju, prenose i sprovode inovativne prakse u oblasti obrazovanja, osposobljavanja i mladih putem prekogranične saradnje, između različitih organizacija.

Kako bi se ostvarili ti ciljevi, Erasmus+ podržava organizacije aktivne u oblasti obrazovanja, osposobljavanja i mladih iz različitih zemalja. Mogu se podržati sljedeće vrste aktivnosti:

- razvoj zajedničkih programa studija, novih nastavnih programa, inovativnih nastavnih metoda (na primjer, bolje iskorištavanja IKT-a), i novih materijala, metoda i praksi za podučavanje/osposobljavanje (na primjer za jezike);
- umrežavanje, saradničko učenje, kako bi se studentima i osoblju omogućilo da proučavaju stvarne primjere iz života preduzeća u cilju razvoja preduzetničkog i kreativnog načina razmišljanja;
- provjera sposobnosti stečenih neformalnim i informalnim učenjem na nacionalnom nivou upućivanjem na okvire EU i upotrebom dokumentacije instrumenata EU.

Kako da se prijave: obrazovne ustanove, omladinske organizacije ili predstavnici drugih zainteresiranih organizacija treba da se obrate nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji.

E-učenje omogućava fleksibilno učenje u vlastitom ritmu

*Da li ste spremni za pokret?
Steknite preduzetničke
vještine na univerzitetskom
nivou*

SAVEZI ZNANJA: SARADNJA IZMEĐU INSTITUCIJA VISOKOG OBRAZOVANJA I PREDUZEĆA

Erasmus+ finansira strukturisana partnerstva između institucija visokog obrazovanja i preduzeća kako bi se premostio jaz između svijeta visokog obrazovanja i poslovnog svijeta. Savezima znanja takođe, se pomaže studentima i osoblju da steknu više preduzetničkih vještina, a institucije visokog obrazovanja i kompanije čini više preduzetnički orijentisanim.

Savezi znanja mogu da podrže aktivnosti usmjerene na:

- razvoj i primjenu novih metoda učenja i podučavanja (kao što su novi multidisciplinski nastavni planovi, učenje i podučavanje usmjereno na učenika i stvarne probleme);
- stvaranje struktura za učenje transversalnih vještina i njihovu primjenu u programima visokog obrazovanja. Ovo treba da se razvija u saradnji sa preduzećima, jer se na taj način jačaju mogućnosti zapošljavanja, kreativnost i novi profesionalni putevi;
- uvođenje obrazovanja o preduzetništvu kao i preduzetničkih pristupa u procesu učenja i podučavanja u svim disciplinama; obezbjeđujući na taj način studentima, istraživačima, osoblju i edukatorima sticanje znanja, vještina i motivacija za upuštanje u preduzetničke aktivnosti.
- bavljenje kvalifikacijskim jazom tako što će se ojačati reagovanje osnovnog i kontinuiranog sistema stručnog obrazovanja na posebne potrebe tržišta rada;
- rad na osmišljavanju i primjeni transnacionalnih programa stručnog osposobljavanja i metodologija učenja i podučavanja;
- razvoj učenja i šegrtovanja koje se zasniva na situacijama sa radnog mjesta (u školi ili kompanijama) kako bi se olakšao prelaz sa učenja na posao.

Savezi znanja moraju uključivati najmanje šest različitih organizacija iz barem tri zemlje koje učestvuju u programu, (uključujući najmanje dva preduzeća i dva akademska partnera).

SAVEZI SEKTORSKIH VJEŠTINA: SARADNJA IZMEĐU PRUŽAOCA STRUČNOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA I POSLOVNOG SEKTORA

U biznisu i industriji razmišlja se u smislu transnacionalnih lanaca ponude, a ne nacionalnih. Savezi sektorskih vještina prilagođavaju nastavne programe ovoj realnosti i pomažu da se mladi ljudi pripreme u stručnom obrazovanju i osposobljavanju za evropsko tržište rada. Savezi sektorskih vještina imaju za cilj da im obezbijede ove vještine koje zahtijevaju njihove posebne profesije kroz:

Savezi sektorskih vještina moraju uključivati najmanje devet različitih organizacija iz barem zemlje koje učestvuju u programu, uključujući dvije države članice.

IZGRADNJA KAPACITETA U VISOKOM OBRAZOVANJU: SARADNJA SA INSTITUCIJAMA VISOKOG OBRAZOVANJA U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Programom Erasmus+ podržavaju se projekti saradnje sa institucijama visokog obrazovanja u cijelom svijetu u cilju razvoja i modernizacije institucija visokog obrazovanja u partnerskim državama. Partnerske institucije mogu biti odabrane u susjednim državama EU, na zapadnom Balkanu i Rusiji, kao i u regionima u Aziji, Latinskoj Americi i afričkim, karipskim i državama Pacifika.

Budući projekti mogli bi da obuhvataju:

- zajedničke projekte za razvoj novih nastavnih planova i diploma, metodologije učenja i podučavanja, razvoj osoblja, osiguranje kvaliteta, nove strukture i procese rukovođenja i upravljanja;
- projekte za razvoj strukturnih reformi na nacionalnom nivou uz podršku nadležnih tijela u partnerskim državama (na primjer, modernizacija politika, rukovođenje i upravljanje sistemima visokog obrazovanja).

IZGRADNJA KAPACITETA U PODRUČJU MLADIH: SARADNJA SA OMLADINSKIM ORGANIZACIJAMA U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Programom Erasmus+ podržavaju se projekti saradnje između organizacija aktivnih u području mladih u cijelom svijetu. Cilj ovih projekata je unaprijediti kvalitet i priznavanje rada mladih, neformalnog obrazovanja i volontiranja u različitim regionima svijeta, a posebno u zemljama u razvoju.

Primjeri aktivnosti obuhvataju:

- saradnju, umrežavanje i saradničko učenje među omladinskim organizacijama;
- zajednički rad na jačanju svijesti i priznavanju volontiranja i neformalnog učenja u partnerskim državama;
- razvoj i sprovođenje dobre prakse i alata za stručno usavršavanje mladih radnika i pripravnika.
- omladinske razmjene, volonterstvo u inostranstvu i mobilnost mladih radnika.

INTERNET ALATI ZA NASTAVNIKE U ŠKOLAMA I ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

eTwinning podržava i jača saradnju između škola osiguravanjem podrške, korisnih alata i mjesta za zajednički rad na internetu. eTwinning može poslužiti za podršku projektima mobilnosti, strateškim partnerstvima ili za saradnju na internetu.

Osim toga, eTwinning doprinosi stručnom usavršavanju nastavnika i osoblja ponudom materijala za učenje na internetu i prilika za umrežavanje u cijeloj Evropi.

Sve škole i vrtići u zemljama koje učestvuju u programu mogu se koristiti eTwinningom nakon registracije na portalu eTwinninga:
<http://www.etwinning.net>.

EPALE (Elektronska platforma za učenje odraslih u Evropi) je internet stranica na kojoj kreatori politika, edukatori, zainteresovane strane i svi uključeni u pružanje obrazovanja odraslima mogu da razmijene informacije i ideje, te da predstavljaju šire metode dobre prakse u obrazovanju odraslih. Njome se stvaraju zajednice osoblja za obrazovanje odraslih u cijeloj EU. Platforma će biti dostupna do kraja 2014.

Ključna aktivnost 3: podrška reformi politike

Programom Erasmus+ podržavaju se aktivnosti usmjerene na ostvarivanje ciljeva strategije Evropa 2020, strateškog okvira za obrazovanje i osposobljavanje do 2020. godine, i drugih strategija koje se odnose na posebne sektore kao što je bolonjski proces. Ove aktivnosti obuhvataju prikupljanje dokaza, studija i analiza o posebnim temama ili zemljama, projekte saradnje između državnih organa ili velikih organizacija, i konsultacije sa vladinim i građanskim organizacijama. Njima se takođe podržavaju sastanci između mladih ljudi i donosioca odluka u kontekstu strukturisanog dijaloga sa mladima.

Cilj aktivnosti je unapređenje kvaliteta i efikasnosti sistema obrazovanja, osposobljavanja i politika mladih, promovisanje posvećenosti reformi politike, podizanju svijesti, uzajamnom učenju i transnacionalnoj saradnji, razvoju znanja i ohrabrivanju aktivnog učešća mladih ljudi u demokratskom životu.

Izgledi

U periodu između 2014. i 2020. godine otprilike 4 miliona ljudi i 125 000 institucija imaće direktne koristi od programa Erasmus+.

Najvažniji podaci: Erasmus+ (2014–2020.)

Ukupan budžet	14,7 milijardi eura Dodatna sredstva biće dodijeljena za finansiranje aktivnosti s trećim državama (partnerske države).
Ukupne mogućnosti za mobilnost	Više od 4 miliona ljudi
Visoko obrazovanje	Približno 2 miliona studenata
Stručno obrazovanje i osposobljavanje	Približno 650 000 studenata i pripravnika
Mobilnost osoblja	Približno 800 000 predavača, učitelja, nastavnika, nastavnog osoblja i mladih radnika
Programi volontiranja i omladinskih razmjena	Više od 500 000 mladih ljudi
Program jamstva za zajmove za magistarske studije	Oko 200 000 studenata
Zajednički magistarski studijski programi	Više od 25 000 studenata
Strateška partnerstva	Približno 25 000 strateških partnerstava kojima je povezano 125 000 škola, institucija za stručno obrazovanje i osposobljavanje, institucija visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, omladinskih organizacija i preduzeća
Savezi znanja	Više od 150 saveza znanja koja su osnovana od strane 1 500 institucija visokog obrazovanja i preduzeća
Savezi sektorskih vještina	Više od 150 saveza sektorskih vještina koja su osnovana osnovano od strane 2 000 institucija za stručno obrazovanje i osposobljavanje i preduzeća

Saznajte više

- ▶ **Opšte informacije o obrazovanju i osposobljavanju na evropskom nivou:** <http://ec.europa.eu/education>
- ▶ **Opšte informacije o politici mladih na evropskom nivou:** <http://ec.europa.eu/youth>
- ▶ **Erasmus+:** <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>
- ▶ **Izvršna agencija:** <http://eacea.ec.europa.eu>
- ▶ **Nacionalne agencije:** http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/national-agencies_en.htm
- ▶ **Kutak za nastavnike:** <http://europa.eu/teachers-corner>
U Kutku za nastavnike mogu se naći nastavni materijali o Evropskoj uniji na 23 jezika. Sadrži i razne druge materijale (internet stranice, knjižice, internet igrice, video-snimke itd.) namijenjene učenicima osnovnih i srednjih škola. Nastavnici će ovdje naći dosta inspiracije bez obzira na to žele li da nauče učenike o istoriji EU, o funkcionisanju EU, o tome šta EU radi ili da detaljno raspravljaju o politikama EU. Svi nastavni materijali su besplatni.
- ▶ **Evropski portal za mlade:** <http://europa.eu/youth>
Evropski portal za mlade pruža informacije i mogućnosti mladim ljudima širom Evrope.
- ▶ **Imate li pitanja o Evropskoj uniji? Europe Direct može da Vam pomogne:** 00 800 6 7 8 9 10 11 — <http://europedirect.europa.eu>

